

# Forord

Navnet på vores by er sammensat af ordene Bred og balle, og den sidste del af det navn genfinder vi i utallige andre stednavne. Her i området kender vi blandt andre Hopballe og Stensballe, for ikke at tale om byen Balle ikke langt fra Vejle. Ifølge nogle sprogforskere er den oprindelige betydning af dette ord "en bred, jævnt stigende bakke", og det er jo en meget god beskrivelse af landskabet heromkring. Den gamle landsby, Bredballe, ligger øverst på en jævn bakke, som ved kysten flankeres og indrammes af de to knuder, Selsbjerg og Stejlbjerg. Skråningen på dette jævnt stigende landskab vender mod syd, hvilket giver maksimalt solindfald, og da jorden er ganske frugtbar, er det sandsynligt, at der har været landbrug på dette sted så langt tilbage, som man overhovedet har haft landbrug.

Men landbrug kan jo være mange ting, og den mest intensive form for landbrug er gartnerierne. Og gartnerier har vi haft mange af i Bredballe, så mange, at det på et tidspunkt i arbejdet med dette årshæfte var, som om der dukkede nye gartnerier op hele tiden. Hver gang redaktionen mente, at nu havde de fundet dem alle sammen, opdagede de et nyt. Det hang selvfølgelig sammen med, at selve definitionen på et gartneri er meget bred. Hvis en lodsejer har så mange jordbærplanter, at han ikke selv kan forbruge hele høsten og derfor beslutter sig til at sælge overskuddet, er der så tale om gartneridrift? Og sådan har det jo nok forholdt sig mange

steder. Så vi var nødt til på et tidspunkt at beslutte, at nu havde vi fundet de vigtigste.

Men på det tidspunkt havde vi også fundet 7 gartnerier, som vi har behandlet i dette årsskrift. Det drejer sig om Ditlevsens gartneri, Alfred Petersens gartneri, gartneriet på Rosas Minde Vej, gartneriet på Birkely, Alsteds planteskole og frugtplantage, Mølgaards frugtplantage og gartneriet Udsigten. For overblikket skyld har vi indsat et lille kort med angivelse af deres placering.

Vi er meget taknemmelige for den hjælp, vi har modtaget fra forskellige ældre beboere i Bredballe, samt fra Vejle Stadsarkiv og Grejsdalens Lokalhistoriske Arkiv. En særlig tak skal lyde til Inge Ditlevsen, Kurt Bækgaard Pedersen, Kaj Hauge og Lars Erik Alsted. Uden deres hjælp havde det ikke været muligt at samle så mange oplysninger om denne vigtige del af Bredballes liv og historie.

Bestyrelsen



*Oversigtskort over gartneriernes placering i Bredballe*